

FELSŐÖRSI

XV. évfolyam 1. szám 2021. január
Felsőörsi Önkormányzat Kiadványa

Hírmondó

Készül
Magyarország
Kormánya
támogatásával.

BERUHÁZÁSI ÜGYNÖKSÉG
BMSK ZRT.

Felsőörsi Község
Önkormányzat

modum

FELSŐÖRS - MALOMVÖLGYI ÁLTALÁNOS ISKOLA bővítése 2 tanteremmel és "A" típusú tornateremmel

Építési engedély száma VE-03D/EH/00615-14/2018

Kezdés 2021. január

Befejezés 2022. január

Építető
Beruházási Ügynökség BMSK ZRT.
Budapest XIV., Istvánmezei út 1-3.
Felsőörs Község Önkormányzat
Felsőörs, Szabadság tér 2.
Építési műszaki ellenőr
Répay Gábor ME-É-01-65562

Kivitelező
VEMÉVSZER Építőipari és Szerelőipari Kft.
Veszprém, Pillér u. 11.
Nyilvántartási száma
31A18375
Felelős műszaki vezető
György István MV-É-19-5457

Tervező
MODUM Építésziroda Kft.
Budapest, Czubor u. 60/B
Építész vezető tervező
Krizsán András ÉI-1390/12

Tornaterem épül Felsőörsön!

2021. január 11-én átadtuk a munkaterületet az iskola bővítéséhez.

A Felsőörsön élőknek több évtizedes igénye, nekünk, az önkormányzat dolgozóinak pedig 9 évnyi kitartó munkánk eredménye, hogy a napokban elindulhatott a régóta várt iskolabővítés, saját egyedi terveink alapján.

Ahogy a projektről is látható, egy év áll rendelkezésre a kivitelezőnek az iskolabővítés befejezésére. Ennek végén gazdagabbak leszünk egy közösségi térként is kiválóan használható 7 méter belmagasságú, 18x32 méteres sportpályával rendelkező tornateremmel, hozzá kapcsolódó öltözőkkel, egyik végén színpaddal, szertárakkal, a másik végén egy kis emeleti lelátó-galériával (33 m²). Az iskola magas létszáma miatti tanterem szűke megoldódik a két új tanteremmel (62 és 57 négyzetmé-

teresek), lesz egy új étkezőnk (58 m²) hozzá kapcsolódó főzőkonyhával. Mindez természetesen a kor elvárásainak megfelelő gépészettel, a tetőn napelemekkel.

Míndehhez a forrás biztosításáról 2020 karácsonya előtti napokban országgyűlési képviselőnkől, Kontrát Károly államtitkár úrtól értesülhettünk. Hatalmas eredmény, hogy Magyarország Kormánya az 1902/2020 (XII. 14.) kormányhatározattal **1 014 534 263** forinttal támogatta elképzelésünket, mely összeggel a Beruházási Ügynökség rendelkezhet.

Felsőörs polgárai nevében köszönjük Magyarország Kormányának!

FELSŐÖRS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATÁNAK KÉPVISELŐ-TESTÜLETE

Önkormányzati hírek

Az önkormányzati döntéshozatal szempontjából az idei év a tavalyihoz hasonlóan indult, vagyis a képviselő-testület hivatalosan nem tudott ülésezni. Ettől függetlenül az önkormányzati döntések előtt mindig igyekeztem kikérni a képviselők véleményét a veszélyhelyzeti előterjesztésekről.

December 16-án a költségvetés kötelező negyedévenkénti módosításáról, a 2021-es költségvetés elfogadásának időszakára szóló átmeneti gazdálkodásról és a belső ellenőrzési tervről születtek döntések. Talán a leginkább közérdeklődésre számot tartó döntés, dr. Baróczy Miklós háziorvos úr feladatellátási szerződésének azon módosítása, mely szerint nem kötelező részt vennie a Balatonalmádi központú háziorvosi ügyeletben.

Az év végi kormányzati döntések közül önkormányzatunkat érzékenyen érintő hír volt a helyi iparüzési adó mértékének csökkentése, melynek következményeként kb. 10,5 millió forint bevételkieséssel számoltunk. Szerencsére az idei évben megszületett a kiesést kompenzáló kormányzati támogatásról szóló döntés, mellyel együtt önkormányzatunk biztonságos működése továbbra is fenntartható. Korábbi döntésünk és a korábban ismert kormányzati szándék értelmében 2021. január elsejétől hatályát veszítette az önkormányzat avar- és kerti hulladék égetését lehetővé tevő önkormányzati szabályozás. Ezzel Felsőörsön a veszélyhelyzeti időszakban is már megszűnt a növényi hulladék nyílttéri égetésének lehetősége.

Az önkormányzati döntések eredményeként születő/módosuló rendeleteket, határozatokat községünk honlapján (www.felsoors.hu) az „Önkormányzat” -> „Rendeletek”, illetve „Határozatok” menüpont alatt olvashatják.

SZABÓ BALÁZS POLGÁRMESTER

Virágzó Felsőörs

A Virágzó Veszprémért Egyesület kezdeményezésére várjuk a résztvevők jelentkezését kertszépítő versenyünkre! Terveink szerint mag- és palántaosztással segítjük a kiskertek virágosítását. A virágosítás az utcafront felőli kertekre vonatkozik. A bírálatot független zsűri értékeli. Jelentkezni 2021. február 1-ig lehet az alábbi linken:

<https://forms.gle/63ZoqEhfJ1nS76oH6>

A linket megtalálják a Felsőörsi Aktuális facebook oldalon és a www.felsoors.hu oldalon is.

Zöldhulladék-elszállítás lehetőségei

2021-től országosan tiltott lesz a kerti hulladékok nyílttéri égetése. Felkutatottuk, hogy milyen alternatív lehetőségei vannak mindazoknak, akik nem szeretnék az ingatlanukon keletkező zöldhulladékot helyben, ingatlanukon belül kezelni, komposztálni.

Helyi kertészeti vállalkozók, akik alkalmasak lehetnek a kerti hulladék elszállítására:

- „Kellegykertész” – Bazsó Gábor e.v.
Tel.: 70/5090-783, 30/457-7077,
info@kellegykertesz.hu, www.kellegykertesz.hu – zöldhulladék-elszállítás, kertépítés, területtisztítás, bozótirtás, fakivágás, ágdarálás, fűnyírás, kertfenntartás.
- Adamovics László, fuvarozó,
tel.: 20/931-5095.
- Vass Zsolt, tel.: 70/319-2008.

Megkerestük a zöldhulladékot befogadó legközelebbi komposztálótelepeket is. Ezekre a

helyekre a felsőörsi szemétszállítási szolgáltatás igénybevételét igazoló dokumentummal (pl. díjfizetési csekk) községünk lakói is ingyenesen beszállíthatják háztartási mennyiségű (150 kg) kerti zöldhulladékukat. Ezen felüli mennyiség, vagy szemétszállítási szolgáltatást nem a körzetben igénybe vevők részére a befogadói díj kerti zöldhulladék esetén 12-25 Ft/kg körül alakul.

- Balatonfüredi Komposzttelep:
Balatonfüred, Bajcsy-Zsilinszky Endre út
hrsz. 087. Tel.: 87/342-633.
- Veszprémi Hulladékgyűjtő udvar:
Veszprém, Kistó u. 8. Tel.: 88/949-849.

Falunk és gyermekeink jövőjét szem előtt tartva fentiek után mégis leginkább az ingatlanon belüli, tehát a keletkezés helyén történő helyben komposztálást ajánljuk jó szívvel. Ezt erősítve tervezzük alkalmas pályázat igénybevételével újabb komposztálókeretek osztását a faluban, illetve ágdarálóra is pályáztunk, melynek beszerzése folyamatban van. Kérem, a megváltozott szabályozásra tekintettel, a kerti hulladékégetés helyett a fentieket figyelembe véve szíveskedjenek ingatlanukon keletkező zöldhulladékról felelősen gondoskodni!

SZABÓ BALÁZS, POLGÁRMESTER

Közlekedést akadályozó növényzet gondozása/eltávolítása közterületről

Ismételten kérjük a felsőörsi bel- és külterületi Ingatlanulajdonosokat, hogy a vegetációs időszak közelgő kezdetével gondoskodjanak az ingatlanukkal határos közterületen a közlekedést akadályozó növényzet eltávolításáról. Különösen gondoskodjanak a magánterületről kilógó, a közúti közlekedést akadályozó ágak (fák, bokrok ágai, évelő sövény) levágásáról, valamint az engedély nélkül közterületre ültetett növényzet eltávolításáról, a gyepek kivételével. Az egészséget nem veszélyeztető, biztonságos közlekedés érdekében szintén kérjük eltávolítani a közterületre engedély nélkül kihelyezett tárgyakat!

Amennyiben ez még nem történt meg, úgy az önkormányzat dolgozói az elkövetkezendő hetekben a szükséges munkákat a közterületen elvégzik. A magánterületről kilógó ágakat levágás után a magánterületen (kerítésen belül) helyezik el, a közterületen növekvő növényzet zöldhulladékát elszállítják.

Együttműködésüket és megértésüket köszönjük!

FELSŐÖRS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

Adomány a Miske Óvodának!

2020. október 10-én rendezett Szüreti mulatság keretében újabb adománygyűjtést hirdettünk meg Nagy Zita kezdeményezésére. A „Vass Mandula” jóvoltából a mandulalisztből készült süteményből és a pirított mandulából befolyt összeget, 20.000 Ft-ot felajánlottuk az óvodának. A sütemények összeállításában Vass Éva is segített. A pénzből decemberben az óvoda Lego játékokat vásárolt, amit a gyerekek még a téli szünet előtt nagy örömmel használatba vettek. A gyerekek nevében köszönjük Nagy Zitának, Vass Évának és a „Vass Mandulának” a felajánlást.

KASZÁSNE FERENCZI ANNA
NŐFE ELNÖK

Köszönet

Ezúton is szeretném megköszönni családom nevében annak a magánszemélynek az ajándékát, aki karácsonykor meglepett bennünket!

Köszönet érte!

SEBESTYÉN MÁRIA ÉS A GYEREKEK

Álláshirdetés

Felsőörs Község Önkormányzata,
mint a
Malomvölgy Általános Iskola
gyermekétkeztetési feladatait ellátó
szerv, állást hirdet a
Körmendy prépost utca 5. szám
alatt lévő iskolába.

Feladatok:
Készétel tálalása (ebéd),
tízórai, uzsonna elkészítése helyben,
tálalása a tanulók számára

Munkaidő: napi 8 óra

Jelentkezni lehet
2021. február 10. 16:30-ig
Felsőörs Község Önkormányzatához
(8227 Felsőörs, Szabadság tér 2.
onkormanyzat@felsoors.hu)
eljuttatott önéletrajzzal.

Tervezett munkakezdés:
2021. március 1.

A CSALÁDOKÉRT FELELŐS TÁRCA NÉLKÜLI MINISZTER
PARLAMENTI ÁLLAMTITKÁRA,
VALAMINT
A BELÜGYMINISZTERIUM ÖNKORMÁNYZATI ÁLLAMTITKÁRA
KÖSZÖNETÉT FEJEZI KI

FELSŐÖRS KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA

RÉSZÉRE

A 2020. ÉVI IDŐSBARÁT ÖNKORMÁNYZAT DÍJRA
BENYÚJTOTT PÁLYAMUNKÁJÁBAN ISMERTETETT,
AZ IDŐS EMBEREK GONDOZÁSA, ÉLETVITELÜK MEGKÖNNYÍTÉSE,
NYUGDÍJAS ÉVEIK TARTALOMMAL VALÓ MEGTÖLTÉSE TERÉN VÉGZETT
KIEMELKEDŐ TEVÉKENYSÉGÉÉRT.

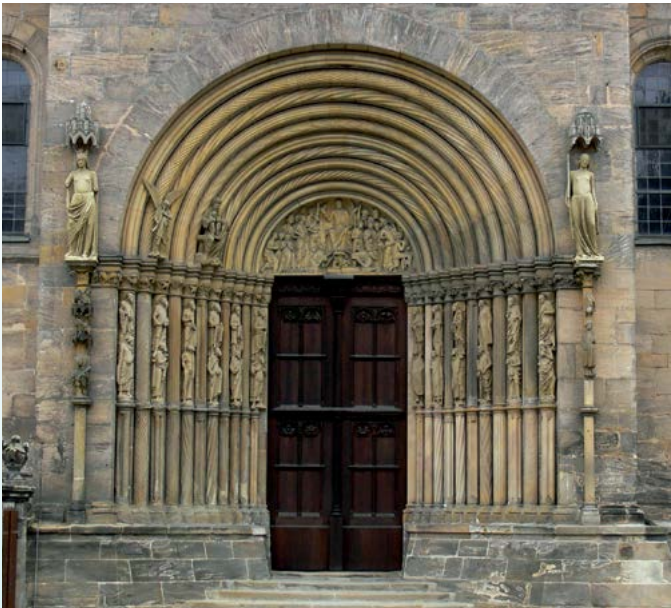
BUDAPEST, 2020. DECEMBER 10.

Osl Margit, a kapocs

A bambergi dóm a német építészet csodálatos remeke, egy kőbe vésett hálaíma. Építtette a szász Ottó dinasztia utolsó császára, II. Henrik (császárként uralkodott: 1014-1024) a mennynek és a földnek. A mennynek, hogy az Úr kegyelméért esedezzen; és a földnek, hogy neve fennmaradjon az utókor előtt. II. Henrik és felesége Kunigunda mindketten szentek. Csontjaik egy sírhelyen porladnak a székesegyházban, és ugyancsak itt nyugszik II. Kelemen pápa (uralkodott: 1046-1047) is. Bamberg kisugárzása (földrajzilag) Alsó-Ausztrián keresztül Nyugat-Magyarországra vezet.

Itt, az „ország nyugati kapujában” jelent meg első ízben a késő román stílus és a 12. század második felében terjedt el leginkább. A kor két fő reprezentánsa a székesfehérvári és a pécsi templomépítkezések voltak. A roman-

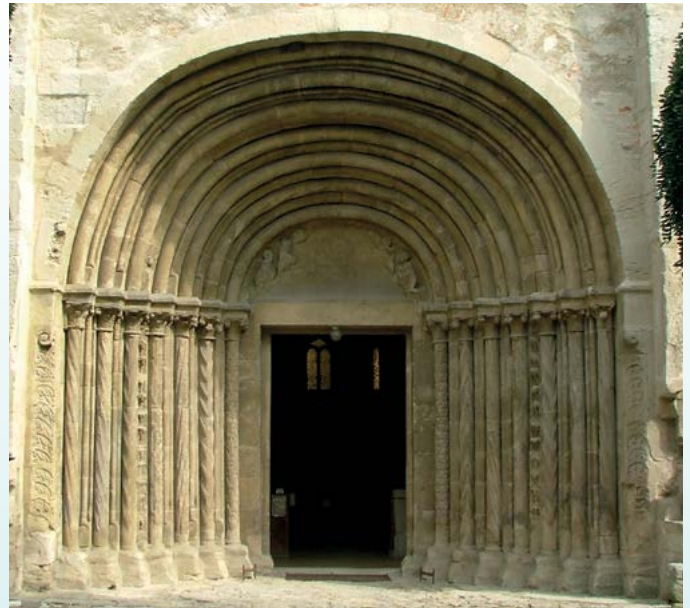

A bambergi dóm Fejedelmi kapja

tikát a gótikus stílus követte. Magyarországon a 13. századtól jellemző. Az előbb említett késő román stílus építkezései a gótikába beékelődve, a 13. század elején teljesedtek ki az ország nyugati területein, a nemzeti központokban, ahol előkelő és maradandó épületek megalkotása lebegett célként a szemek előtt. Jegyei (a romanika általános stílusjegyein túl) Bamberg egyértelmű kihatásai: a kváderkőből emelt falak, a gazdagon faragott kődíszítések, a bordás boltozatok.

Nehéz, s lehetetlen kideríteni az egyes kőművesműhelyekben foglalkoztatottak pontos vándorlását a létrehozandó templomok színhelyeire. Viszont egyes művek hatása másokra tetten érhetőek, vitathatatlanok. Így például a jáki templom motívumai megtalálhatóak Ausztriában a bécsújhelyi dómon és a bécsi Stephanskirchén, nálunk pedig Lébény, Sopronhórpács, Csemeszopács, Domonkosfa, Magyarszecsőd templomain. Ugyancsak szövevényes az esztétika oda-vissza áramlása, a stílusirányok nyomon követése. Elhangzott olyan igen merész nézet is, mely mesteremberek mozgását Felsőörstől Jákon át Bécsig feltételezi.

A mi, felsőörsi templomunk építéstörténetének közvetlen előzménye, úgy tűnik, Sopronhórpácsra vezet. Megdöbbentően analóg egybeeséseket vonulathatunk fel a két templom vonatkozásában: a kapubéletek dús kiképzése egy-egy kapuőrző oroszlánnal, az innen nyíló boltozott előcsarnok helye, és előlött a grandiózus torony terpeszkedése. A legmeghökkenőbb pedig a toronyemeleten a kápolnával bővített karzat léte. Sajnos a sopronhórpácsi torony 1532-ben, Kőszeg török ostromakor megsérült, majd erősen leromlott; így az 1714-ben kezdődő újjáépítésekor helyére barokk tornyot húztak. A felsőörsi emeleti kápolna sincs már meg, helyét egy megmaradt szentségtartó fülke (pastoforium) mutatja. Fájdalom, korunkban a timpanon és az oszlopbéletek szépségét már nem tudjuk eredetiségében élvezni. S a torony legteje itt is már

A sopronhórpácsi Szent Péter és Pál templom kapuja

barokk. A toronyaljzat sírhelynek szánták az alapító család részére. Az emeleti karzat a kegyúri család mischallgatási helyszíne volt. Az innen nyíló kápolnát pedig Szent Mihály tiszteletére szentelték fel.

A sopronhórpácsi templom és prépostság alapítása az Osl nemzetség sűri ágához köthető. Az Osl Sopron vármegyének tősgyökeres és legkiválóbb nemzetsége. A párhuzamként elemzett felsőörsi templom és prépostság alapítása a Rátót nemzetség felső-örsi ágához tartozik. A hagyomány Örsi I. Miske ispánhoz kapcsolja. Emlékét őrizi egy falu melletti magaslat neve, melyen egykor lakótornya állott. Sírhelye a templom toronyaljában ma is megzemlélhető. Az ispáni méltóság a királyi hatalmat képviselte.

A sírhely egyrészt a család számára egy különös jelentőséggel bíró emlékhely, másrészt egyházi intézmény, templom. A feudális földbirtokos (a kegyúr) donátor (adományozó), és egyben patrónus (pártfogó) is. Ő adományozza a telket, építteti a templomot és fenntartására javadalmat ad. Mivel az adományozásával biztosítja a templomhoz tartozó egyházi

rend tagjainak védelmét, megélhetését, hivatásuk gyakorlását; ezért jogos elvárása, hogy lelki üdvösségéért imádkozzanak. Templomunk toronyaljában ma is látható az egykoron körbefutó padka imitációja, amelyen ülve a helyi kanonokok zsolozsmáztak, imát recitáltak a helyiségben porladozó kegyúri család tagjainak lelki üdvéért.

A felépült egyház lehetett kolostor vagy plébánia. A kolostor a benne élő tagjainak, a szerzeteseknek társas együttélésére szolgáló épületrészlet. A plébánia saját templommal rendelkező katolikus szervezeti-igazgatási egység. Esetünkben (Felsőörs és Sopronhórpácsi) mindkettő prépostság, de míg a sopronhórpácsi Ágoston-rendi, addig a felsőörsi világi. A szerzetesi a világ felé, a hívők serege irányában zártságot mutat; a kolostor saját használatú, igen sokszor az emberek előtt a szó-szoros értelmében zárt. Ezzel szemben a világi az egyházi renden kívüli tömegek felé nyitott, az ő lelki üdvösségük kielégítéséért tevékenykedik. A felsőörsi prépost egyben a falu plébánosa, és rendszerint a veszprémi székeskáptalan kanonokja is volt. A prépostság egyházi testülete a káptalan, mely lehet székeskáptalan (a püspöki székhelyen a püspök munkatársai, tanácsadói testülete), avagy társaskáptalan, mely a nemzeti egyháznál működik. Az általunk tárgyalt prépostságok nyilván az utóbbiak. A káptalan feje a prépost, tagjai a kanonokok. A kanonokok emberi együttélésének a szabályzatára (canonjára) Szent Ágoston rendelkezései az irányadóak.

A vizsgált időszakban a hatalom mértékét (anyagi oldalon) a földbirtok mennyisége és minősége határozta meg. Ebből következik a többenél-több földbirtokper léte. A feudalizmusban a hatalmaskodások iránya sok-sok

esetben a másik nemes felé realizálódott. Se szeri, se száma az erőszakos cselekedeteknek: a vetélytárs birtokaira való fegyveres behatolások, az erőszakos foglalások, a gyűjtogatások, a fosztogatások, az emberi élet semmibe vétele. Tudjuk Miskéről, hogy egy kenesei nemesemberrel való összetűzésében elvesztette egyik kezfejét. Az előbbi sorokból levezethető a vezeklői tevékenység lélektani hatása: a templomépítés és a szerzetes rend, illetve a prépostság saját területen való alapítása. Ennek személyes és ezen túlmutató családi oka van. A történelmi helyzet úgy áll előttünk, mint egy lelki szükségletkielégítés, amely nagyban szüli a templomot, mint penitenciát (vezeklést) a benne folyó imákkal egyetemben. A családi ok pedig az egyházi rend támogatása, az egyházi pálya felé való irányultság az öröklésben mellőzött gyermekek számára, a földbirtok elaprózódásának megakadályozása végett.

A sírhely helyszínének a kiválasztása adott volt, hisz mindkét faluban miséket mondtak egy kis templomban. Körülötte temető, itt nyugodtak az ösök is. A mi templomdombunkon valószínűleg még előtte római kori épület állott. Hazánkban a római kereszténységre való áttérés után még évszázadokig folytatódott a régebbi vallások gyakorlása. A törvényhozókat az a gondolat indította a templom körüli temetőket kizárólagos használatára (a késő Árpád-kortól), hogy az elhunytak csakis katolikus szertartású temetésben részesüljenek.

A templomalkotás az építési periódusok és az újrafelszentelések láncolata. Sokszor az építőműhelyek váltakozásának láncolata is. Példának okáért a Szent Györgynek szentelt jáki bencés apátsági templomot már 1223-ban használták, de véglegesen befejezésére és felszentelésére csak 1256-ban került sor. Több műhely is váltotta egymást a hosszú munkálatok során. Ugyanígy a sopronhórpácsi templom is 1230 táján már a negyedik átépítést élte át. A felsőörsi templom toronyát pofás kváderből, míg hajóit már csak terméskőből rakták. Valószínűsíthető, hogy a kettő építése közben játszódott le történelmünk egyik legtragikusabb eseménye, az 1241–1242-es tartárjárás, így a különbözőségnek gazdasági-pénzügyi oka lehet.

A felsőörsi prépostsági templom nyugati főkapuja

Ahogy vázoltam a sopronhórpácsi és a felsőörsi templom építészeti (természetesen a román korban) édestestvérek. A tervező-kivitelező műhelyekben is átfedés szerepelhet. Adódik a következtetés, hogy az Oslisúri (agyagosi) család és a Rátóti-felső-örsi család tagjai között konkrét ismeretség és fizikai kapcsolat is fennállhatott. És valóban így van: 1240-ben az akkor özvegyként élő Miske (első feleségének neve: Rózsa) feleségül veszi Oslisúri Péter leányát, Margitot. Az új asszony a templomtorony emeletén oltárt alapított és építtetett, melyet Bertalan veszprémi püspök szentelt fel, Szent Mihály arkangyal tiszteletére. Amit Szent Henrik császárnak jelentett Bamberg, amit Jáki Nagy Mártonnak jelentett Jáki, ugyanazt jelentette Örsi Miskének Felsőörs. Sétáljunk el a templomdombra! Nézzünk föl a toronyra! Bámuljunk csak meg! Hagyjuk magunkat! Nyügözzön csak le! Hálás szívvel emlékezzünk a régiékről! Lépünk be a toronyba! Pillantsunk jobbra a falban lévő sírhelyre! Ha Miske apánk csontjait szerteszét is szórták a történelem hullarablói, szelleme itt lebeg a kövekben, az oltárban, a padsorok között... Mondjunk el érte egy imát!

A jáki templom főkapuja

Kincsek a kerékpárút mentén Régészeti összefoglaló

Régen várt fejlesztés munkálatai kezdődtek Felsőörs-Alsóörs településen az ősszel. Az épülő kerékpárút nemcsak a bringatársadalom számára jelent eredményt, de a mozgást, a természetjárást kedvelők vagy éppen a megyeszékhelyre munkába járók lehetőségeit is bővíti a beruházás.

Hogyan kerülnek a régészek a területre?

A tervezett nyomvonal több, ismert régészeti lelőhelyet is érintett, ezért a Veszprém Megyei Kormányhivatal Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztálya régészeti szakfelügyelet mellett járult hozzá a földmunkákhoz. A tervezett beruházási mélység legtöbbször a kivágott bozót gyökérszínjét érintette, ez pedig adott esetben a 40-50 cm mélységet is elérte. Ebben a tartományban már nagy valószínűséggel kell számítani a régészeti jelenségek felbukkasására. Ezek detektálására pedig hozzáértő, szakavatott szem kell, amely észleli a különbséget a régészeti vagy nem régészeti, pl. geológiai anomáliák között – ezt a feladatot végzik el a múzeum régészei.

1. Ahogy a régészeti jelenség megjelenik a bolygatlan réteg felületén

Miért pont ott?

A nyomvonal hosszú kilométereken kanyarog a tóparttól felfele a Szabadság-pusztai csatlakozóig. Több esetben meglévő, aszfaltozott utak bevonásával történt a kerékpárút kialakítása, a külterületeken viszont új pályatestet kellett kiépíteni. A földmunkák és ezzel együtt a régészeti megfigyelés ezekre a szakaszokra fókuszált. A kivitelezést végző Colas

2. A neolitik építmény részlete

Út Zrt. munkatársaival együttműködve, a Laczkó Dezső Múzeum az ős folyamán egymással párhuzamosan folyó munkálatok mellett dolgozott.

Október közepén a Felsőörs-Veszprém közötti szakaszon, a *Peszej*-nek hívott dűlőrészen több, kisebb-nagyobb foltot észlelt Kasza Katalin, a múzeum munkatársa, amely felkeltette szakmai figyelmét. A foltok elhelyezkedésében egyfajta rendszert figyelt meg és a gödrök elszíneződése is régészeti jelleget sugallt. A foltok nagyjából 250 méter hosszan jelentek meg, majd soruknak vége szakadt.

A régészeti feltárás Felsőörs Község Önkormányzata támogatásával október végén elkezdődött.

Mi került elő?

Az időjárás szerencsére kedvezett a munkálatoknak: napfényes, meleg indián nyár volt, kívánni sem lehetett volna jobbat ebben az évszakban. A klasszikus feltárással párhuzamosan műszeres lelőhelyfelderítés is folyt, azaz a múzeumbarát fémkeresősök átvizsgálták a humuszolt felszínt és a pályatest tükörfelületének kialakításakor géppel kitermelt földkupacokat. Szép régészeti anyagot sikerült így visszamenteni a meddőhalmokból, amelyek az önkéntesek segítségével elkallódtak volna, pl. a római korból bronz karperec-töredék, egy filigrán, szép kidolgozású köves gyűrű, jól olvasható pénzke, a középkort pedig egy bécsi fillér képviseli. Több vasszeg is horogra akadt, amelyek önmagukban nem túl látványos darabok, de a korabeli élet nyomait villantják fel: az egykor

itt éltek mindennapjaiban használt, sokszor fából készült tárgyainak rögzítését szolgálták, de ugyanígy rögzítettek tetőt, kocsit, bútort, miegymást. A szegek mérete, illetve kialakítása nem egy esetben a funkciót is sejteti. Ezeknek az egyszerű, látszólag érdektelen tárgyakkal a segítségével tovább árnyalható az egyéb megfigyelések és a társleletek által kirajzolt kép az egykor élt világról.

A környéken, korábbi terepbejárásokból, számos korszak és itt megforduló nép megtelepedésének ismerjük a nyomait. A mostani feltárás révén egy neolitik, azaz egy újkőkori település részletét azonosítottuk. A Kr. e. 4800-4500 közötti évszázadok alatt egy termelő életmódot folytató kis közösség élte itt a mindennapjait. A finoman előkészített, igényes kivitelű edénytöredékek a lengyeli kultúra néven számon tartott népességre utal, amelyhez az itteni lankák közt gazdálkodó közösség is tartozott. A feltárási területen nagyobb méretű oszlophelyek sorát találtuk meg, amely vélhetőleg egy, akkoriban jellemző, nagyobb méretű lakóház részletére utal. Ezek a házak a felszínre épültek, hatalmas faoszlopok alkották a vázát és általában egy-egy nagycsalád, azaz 15-20 ember szállásaként, lakótereként szolgált.

Alig 25-30 métert megtéve aztán évezredek ugunk át hirtelen. Egy helyszínen vagyunk, de szinte végtelen távoli időben egymástól. Az ásatáson ugyanis sikerült egy szeletkéjét feltárnunk az ez idáig csak felszíni nyomokból ismert, a dűlőrésznek is nevet adó, az Árpád-korban kialakult *Peszej* falunak. Az intenzív, vörösre égett agyagrögökkel kevert, faszéndarabos törmelékkel visszatemetett gödör anyaga valóban gazdagnak mondható: legalább háromféle, eltérő formájú főzőfazék, egy kisebb, durvább formavilágú csésze vagy bögre mellett állatcsontdarabok, vas késpenge került napvilágra. Az állatcsontok vizsgálata révén lehetővé válik majd a falu korabeli állattartási szokásai mellett a táplálkozásra vonatkozó ismereteink bővítése is. A gödör maga vélhetőleg agyaggyerő gödör volt, amit aztán a településen keletkezett szeméttel, „sitt”-tel feltöltöttek. Ami információhordozó a tárgyak mellett, maga a törmelék. Jellege alapján nem egy leégett paticsfalú építmény maradványával volt dolgunk, hanem egy tönkrement kemence hulladékát, törmelékét hordták bele az akkor épp használaton kívüli gödörbe, az ott tönkrement edénnyel együtt. Így válik láthatóvá az is az egykori faluból, aminek valódi nyomát nem, csak közvetett bizonyítékát látjuk.

3. Az Árpád-kori leletanyagot rejtő gödör bontása

4. A gödörbe szórt fazéktöredékek

A régészet számára nem a nemes anyagú, mives kidolgozású tárgyak képviselik az igazi értéket, hanem azok, amelyek a legtöbbet mesélnek az egykor éltek mindennapjairól. A legértékesebb sosem maga a tárgy, hanem mindig a tárgyakban rejlő információ, annak mennyisége. Ezért nagyon fontos, hogy pontosan ismerjük a tárgyak előkerülési helyét, a lelőhelyen és a régészeti objektumban található pozícióját – ennek megállapítására napjainkban is a leg-hitelesebb módszer a régészeti feltárás. A kontextusából, a környezetéből szakszerűtlenül

kiemelt lelet elveszti mindazon információ-talmát, amivel közelebb juthatunk az egykori település társadalmi, gazdasági viszonyainak, helyzetének felderítéséhez. Minden alkalommal, amikor nem hitelesített, nem dokumentált módszerrel történik a lelet kiemelése, egy kapu zárul be a múltba, a múltunkra.

Múltidéző Régi újságok nyomában 2. rész

Előző számunkban beszámoltam a felsőörsi újságok digitalizálásáról és papír alapon történő rendezéséről. Az összegyűjtött újságok rendszerezése és lefűzése megtörtént, hamarosan olvashatók és kölcsönözhetőek lesznek a könyvtárból.

A Felsőörsi Hírmondó „őse”, az 1991 őszi megjelenő *Malomvölgyi Hírvivő*. Az alábbi számokat sikerült begyűjtenem:

Év	Évfolyam	A számok jelölése	Megjelenés dátuma
1991	I. évfolyam	nem jelölték nem jelölték	október 12. december
1992	II. évfolyam	1.	január 25.
	I. (Rossz évfolyamjelöléssel!)	2.	február 25.
	II. (Rossz hónap jelöléssel, ez inkább március!)	3.	április 27.
	II.	4.	április 20.
	II.	5.	május 29.
	II.	nem volt jelölés	június 26.
1993	III. évfolyam	1.	szeptember 10.
		3.	november
		4.	december
1994	IV. évfolyam	1.	január

Ha valakinek lennének még számai, amellyel kiegészülhetne a lista, szívesen fogadom!

Múltunk nyomában

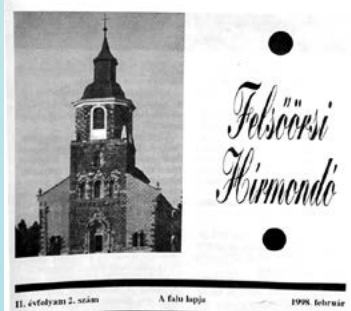
Múltunkat őrzi a falu újságja. A település fejlődését, folyamatos változását, növekedését. A pályázatok eredményeit, a rendezvények történéseit, egyesületi híreket, a lakosok sikereit. A ma ismert Felsőörsi Hírmondó 1997-ben indult útjára. Számos fejléce született, valamennyiben szerepel a település címere és a katolikus templom is.

2007-ben újrazekedődött az újság évfolyamjelölése, így 2021-re a XV. évfolyamnál tartunk. Évente legalább 8 alkalommal, de egyes években minden hónapban megjelent az újság, 8-10 vagy 12 oldal terjedelemben.

Könyvtárunk valamennyi évfolyamot összegyűjtötte, de itt is szeretnék segítséget kérni! A 2001-es évfolyamból csak három számunk van, az 1, 7, 10-es. Ha valakinek lapulna otthon még régi szám ebből az évfolyamból, kérem, jelezze! Adataink szerint 1996-ban és 1997-ben nem történt újságkiadás.

Az újságok digitálisan letölthetőek innen: www.felsoors.hu/hirmondó.

DR. PÁSZTORNÉ SIMON
ANNAMÁRIA
KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ

Munkálatok a prépostsági házon

MEGVALÓSULT MAGYARORSZÁG
KORMÁNYÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL

2019.

2020. december 31-én befejeződött a Felsőörs Római Katolikus Plébániának helyet adó műemléki védettség alatt álló épület felújítását célzó „Préposti ház homlokzat felújítási munkáinak elvégzése II. ütem” (projektazonosító: EGYH-EOR-19-1499) megnevezésű beruházás. Az állagmegőrzés során külső nyílászáró felújítási és kőrestaurátori munkák valósultak meg.

A projektet Magyarország Kormánya a Felsőörs Római Katolikus Plébániának az „Egyházi épített örökség megőrzése és egyéb beruházások” jogcímből nyújtott 5.000.000 Ft-tal támogatta.

HIRDETMÉNY

2. Lakossági Fórum (online)

a településképi arculati kézikönyv és a településképi védelméről szóló önkormányzati rendelet tervezett módosításáról

Felsőörs Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 1/2021 (01.13.) sz. Kp. határozatával elhatározta a 108/2017. (09.11.) sz. Kp. határozattal elfogadott Településképi Arculati Kézikönyve és a településképi védelméről szóló 10/2019. (VI.27) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: TER) módosítását.

A Lakossági Fórum célja a településképi arculati kézikönyv- és rendeletmódosítás munkaközi anyagának partnerségi egyeztetése online formában.

Az online lakossági fórumhoz csatlakozni lehet az alábbi címen:
<https://meet.google.com/zfe-qwfk-rup>

A lakossági fórum időpontja:
2021. február 16. (kedd) 16:00-17:00

Észrevételeket, javaslatokat a videokonferencián, vagy azt követően nyolc napon belül lehet eljuttatni az önkormányzathoz írásban: onkormanyzat@felsoors.hu vagy a 8227 Felsőörs, Szabadság tér 2. címre.

SZABÓ BALÁZS
POLGÁRMESTER

Figyelem! Gyűjtés szervezünk az
Ultimatum
Állatvédelmi
Alapítvány
JAVÁRA!

Amit gyűjtünk: alom, konzervek, tápok, plédok, pokrócok, fertőtlenítő szerek (domestos, hypo, sanytol). Az alábbi számlaszámra a pénzadományokat várják: 10918001-00000087-78090001 (Unicerdit Bank)

A GYŰJTÉS HELYE: FELSŐÖRS KÖNYVTÁRA, SZABADSÁG TÉR 2.

INFÓ: KULICS MÁRTA-06207774167.
A gyűjtés február 12-ig tart!
A felajánlásokat köszönettel fogadjuk!

Gólyahír

Szerkesztőségünk nevében szeretettel gratulálunk a kis jövevényekhez és jó egészséget kívánunk a családoknak! Továbbra is várjuk a gólyahíreket!

Szülei és testvérei nagy-nagy örömeire
2020. november 24-én megszületett
KÁRPÁTI MÓR BENEDEK.
*„Minden időben szeret, aki igaz barát,
és testvérül születik a nyomorúság idejére.”*

Kedves Felsőörsiek!
Örömmel tudatjuk mindenkivel,
hogy első gyermekünk
BAJÁN DILEN ZSOLT
3800 grammal és 54 cm-rel
január 12-én megszületett!
Szülei: Steiger Vivien Kinga és Baján Zsolt.

Sziasztok! A nevem
KALMÁR DÁVID MÁTÉ.
December 19-én érkeztem meg
19:16 perckor ebbe a nagy világba
3050 g-mal és 53 cm-rel.
Apukám és Anyukám is jól van
és nagyon vártak már rám.
Puszi nektek.

TAKI MŰHELYE

Gumiszerelés és javítás
Utánfutó-kölcsönzés

8227 Felsőörs, Körmendy p. u. 40.
Tel: 30/426-4491, Takács Balázs

Helyben, gyorsan, kedvező áron!